

De heer Walter Roggeman

Provincieraadslid

uw brief : 27 januari 2023

uw kenmerk :

ons kenmerk : 2023/M01/EF/

bijlagen :

betreft : **Bosindex**

inlichtingen : José De Laender

tel. : 09 267 76 32

e-mail : jose.de.laender@oost-
vlaanderen.be

Gent, 2 februari 2023

Geachte heer,

Wij hebben uw schriftelijke vraag van 6 januari 2023 aangaande de provinciale doelstellingen voor bos en bosuitbreiding in goede orde ontvangen. In antwoord daarop kunnen wij u het volgende meedelen.

1. Aangaande de provinciale bosindex

Momenteel is er geen eenduidig en officieel cijfer over de exacte oppervlakte bestaand bos in Vlaanderen. Ook de Vlaamse overheid kan geen actuele cijfers aanleveren. De beste inschatting komt uit op 140 000 ha, dit is een bosindex (oppervlakte bos tegenover totale oppervlakte land) van 10,4%. Hiermee hoort Vlaanderen bij de minst beboste regio's van Europa.

Eén van de langstlopende meetinstrumenten die gebruikt worden om een bosindex te berekenen, is de 'Vlaamse bosinventaris'. Die bestaat uit een permanent meetnet van 26 730 steekproefpunten, ontstaan door een fictief raster van 1 km op 0,5 km over Vlaanderen te leggen. In de periode 1997-1999 werden voor het eerst al die punten opgemeten door het Agentschap Natuur en Bos als eerste bosinventaris. In 2009 startte de tweede bosinventaris. Deze keer werd een meetcyclus van 10 jaar gehanteerd, zodat vanaf dan jaarlijks 10% van de meetpunten op terrein wordt opgemeten. Alle resultaten van de tweede meetcyclus werden samengevat in 2019. Dit zijn de meest actuele cijfers over bos in Vlaanderen.

Hieruit blijkt dat er op 1 januari 2019 in onze provincie ongeveer 17 000 ha bos was, te verdelen naargelang het eigendomsstatuut over privébos (83% of 14 153 ha) en openbaar bos (17 % of 2 816 ha, waarvan 8% eigendom van de Vlaamse overheid en 9% eigendom van andere openbare instellingen). Binnen deze laatste groep beschikte het provinciebestuur op 1 januari 2019 over 815 ha bosgebied of iets minder dan 5% van het Oost-Vlaamse bos.

./...

Uit navraag bij het ANB in mei 2020 blijkt dat de bosindex voor Oost-Vlaanderen op het einde van de laatste meetperiode (2009-2019) van de Vlaamse bosinventaris afklokt op 5,5%. Voor de andere Vlaamse provincies was de bosindex: West-Vlaanderen 2,3%, Vlaams-Brabant 11,1%, Antwerpen 16,6% en Limburg 20%. Voor België was de bosindex 22%.

Aangezien de Provincie zelf geen data verzamelt van initiatieven buiten haar eigen werking, kan er geen actuele oppervlakte bos worden meegedeeld buiten de voormelde gegevens van de Vlaamse bosinventaris, welke pas een nieuw vergelijkingspunt zal opleveren in 2029 na de derde meetperiode.

Voor de verdubbeling van de huidige Oost-Vlaamse bosindex volgens de meetmethodiek van de Vlaamse bosinventaris van het ANB moet er 17 000 ha extra bos worden aangeplant tegenover de situatie begin 2019, op de hypothetische voorwaarde dat er ondertussen geen gronden meer zouden worden ontbost in onze provincie. Ter info: volgens een mondelinge mededeling van het ANB is er pas in 2022 voor het eerst iets meer bos aangeplant in Vlaanderen dan er datzelfde jaar werd ontbost. Dit is een trendbreuk tegenover de voorgaande jaren.

Of de provinciale bosindex verdubbeld zal zijn in 2030, conform de opname in het bestuursakkoord, hangt af van alle verschillende bosinitiatieven op het grondgebied Oost-Vlaanderen en de verschillende beleidsinitiatieven die daartoe genomen worden op verschillende beleidsniveaus (lokaal, provinciaal, Vlaams, Federaal, Europees).

2. Uitgevoerde bosaanplantingen van het Provinciebestuur zelf tijdens deze legislatuur

De onderstaande cijfers geven enkel een overzicht van de aanplantingen door de Provincie in het kader van bosuitbreiding, dus zonder de aankoop van reeds bestaand bos en zonder bosaanplant in het kader van boscompensatie voor vergunde kappingen:

- 2019: compensatie provinciale vlieggreizen door bosaanplant: + 1,42 ha
- 2019: Nazareth: POV aanplant uitbreiding bosgebied Hospicebossen: + 2,96 ha
- 2020: Merelbeke: POV aanplant uitbreiding bosgebied Gentbos: + 0,31 ha
- 2021: Nazareth: POV aanplant uitbreiding bosgebied Hospicebossen: + 1,3 ha.
- 2021: Zottegem: POV aanplant Vogelzangbos: + 2,23 ha
- 2022: Berlare: POV aanplant uitbreiding bosgebied Nieuwdonk: + 1 ha

De totale som van de gerealiseerde eigen aanplant voor de periode 2019-2022: + 9,22 ha

3. Nog voorziene bosaanplantingen van het Provinciebestuur zelf

./...

Onderstaande opsomming betreft bosaanplantingen op percelen in eigendom van de Provincie waarbij sprake is van effectieve realisatie van bijkomend bos. Het betreft hier dus bosuitbreiding, geen boscompensatie.

De Provincie heeft volgende aanplantingen op de planning staan:

- 2023: Het Leen (+ 5 ha)
- 2023: Heynsdaelebos (+ 1,25 ha)
- 2023: Nieuwdonk (+ 2,17 ha)
- 2023: Vinderhoutse Bossen (+ 5,5 ha)

Bij de dienst Klimaat, Milieu en Natuur zijn nog enkele dossiers in voorbereiding:

- 2023: Kloosterbos (+ 1 ha) onder voorbehoud van pachtverbreking
- 2023: Hospicebossen (+ 2 ha) onder voorbehoud van het vinden van een oplossing voor de zittende landbouwer

Voor 2024 zijn er op dit moment nog geen voorziene aanplantingen.

De totale som van de voorziene bosaanplantingen van het Provinciebestuur zelf: voor de periode 2023-2024: + 13,92 ha (+16.92 ha als we de dossiers in voorbereiding meerekenen).

4. Mogelijke aankoop van bijkomende gronden voor bebossing

Momenteel worden een aantal dossiers mbt aankopen gronden die potenties hebben om bebost te worden onderhandeld, voor ongeveer 3 ha.

5. Bosaanplantingen met steun van het Provinciebestuur tijdens deze legislatuur

Voor het bereiken van deze doelstelling werkt de Provincie met een zeer divers palet aan instrumenten:

- Ondersteuning aan de Regionale Landschappen
- Ondersteuning aan de Bosgroepen
- Subsidies voor aankopen aan erkende, terreinbeherende natuurverenigingen, met een bonus in het puntensysteem wanneer dit koolstofsinks betreft - zoals nieuw aan te leggen bos;
- De provincie is partner in diverse openruimteprojecten waarin ook bebossingsacties vervat zitten, niet limitatief:
 - o Moervaartvallei
 - o Parkbos
 - o T. OP Dender
 - o Landschap van Erembald tot Kravaalbos
 - o Groenproject Tielrode

./...

- Samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij in het kader van landinrichting en ruilverkaveling
- enz.

Bijkomend beschikt de provincie nog over de mogelijkheid om beroep in te stellen in het kader van bebossingsprojecten die in het kader van zowel de omgevingsvergunning als in het kader van het Veldwetboek worden behandeld door de vergunningverlenende overheid.

Daarnaast stuurt de provincie zelf het openruimteproject 'Gestroomlijnd Landschap' aan, waarin gemeenten uit eenzelfde stroomgebied samenwerken om onder meer natuurgebieden en bosgebieden te verwerven of uit te breiden.

We staan even stil bij drie provinciale bosuitbreidingsinitiatieven: Bosloket, BOOST en de ondersteuning van de bosgroepen.

Bosloket:

Binnen het Omgevingscontract, dit is een bundeling van uiteenlopende dienstverlening van de Provincie aan de Oost-Vlaamse gemeenten, werd vanaf 2021 het Bosloket operationeel. Dit provinciaal aanspreekpunt ondersteunt de gemeenten specifiek met hun vragen over bos en bosuitbreiding, dus van idee tot spade in de grond.

Naast effectieve bosuitbreiding werkt het Bosloket ook rond projecten van visievorming en analyse van het grondgebied ikv bosuitbreiding. Hier komen dan kansen uit voort voor bosuitbreiding op de iets langere termijn.

Realisaties Bosloket: opstart begin 2021 – eerste realisaties najaar 2021

- Resultaat aanplantingen 2021: +4,7 ha
- Resultaat aanplantingen 2022: + 6,4 ha
- Aanplantingen gepland in 2023: + 1,2 ha

Er zijn nog een aantal bosuitbreidings-dossiers lopende waarvoor echter nog geen collegebeslissing genomen is door de betrokken steden en gemeenten, waardoor we die hier nog niet in kunnen meenemen.

BOOST:

De lancering van dat fonds vond begin 2021 plaats met een (kleinschalige) publieke bosaanplanting in een voorbeeldproject. Bij die gelegenheid werd ook een eerste keer een oproep gelanceerd naar potentiële private bebossers om een project in te dienen voor

./...

ondersteuning door Boost. In praktijk gebeurden de eerste aanplantingen die hieruit voortvloeiden tussen oktober 2021 en april 2022.

- Resultaat aanplantingen plantseizoen 2021-2022: + 8,01 ha.
- Resultaat aanplantingen plantseizoen 2022-2023: dossiers ingediend voor + 3,28 ha, aanplantingen zijn nog lopende.
- Prognose aanplantingen 2023-2024: de oproep hiervoor zal gebeuren begin 2023..

Bosgroepen:

De Bosgroepen kunnen beroep doen op provinciale middelen in het kader van de actie 'Beplant het Landschap' om bosaanplantingen bij particulieren te realiseren.

6. Voorziene financiële middelen

Financiële bijdrage vanuit de Provincie voor het **Bosloket**: 1 FTE personeelslid op de rol van de Provincie aangevuld met 1 FTE personeelslid op de rol van de Bosgroepen (specifiek voor het project Bosloket voor de duur van deze legislatuur). Provinciale subsidie aan de Bosgroepen tijdens deze legislatuur voor het Bosloket voor de personeelskost van 1 FTE: €300 000.

Financiële bijdrage vanuit de Provincie voor **BOOST**: jaarlijks € 50 000 voor de duur van deze legislatuur als bijdrage aan het bebossingsfonds waaruit de private bosuitbreidingen worden betaald welke werden goedgekeurd door de BOOST-vakjury.

7. Bosaanplant door de erkende natuurbeherende verenigingen met steun van de Provincie

Het Bestuursakkoord spreekt uitdrukkelijk van een financiële ondersteuning van erkende, terreinbeherende natuurverenigingen (pag. 22). Het subsidiebedrag vanuit de Provincie voor de aankoop van gronden wordt berekend op het effectieve aankoopbedrag inclusief de notariële kosten. Het zijn de lokale afdelingen van vzw Natuurpunt en vzw Durme die de aankoopdossiers voorbereiden en via hun koepelorganisatie indienen bij de Provincie. Het kalenderjaar 2020 was het eerste jaar waarin dergelijke aanvragen konden gebeuren op basis van een nieuw subsidiereglement.

Aangezien het reglement subsidies voorziet voor de aankoop van gronden in functie van de creatie van 'topnatuur' (natuurbeheertype IV) , wordt er door de Provincie geen onderscheid gemaakt tussen wel bos en geen bos of te voorziene bos. Het reglement voorziet in een

./...

rangschikking op diverse criteria met waarde voor de natuur en binnen de beschikbare provinciale middelen. Bosaanplanten voorzien op gronden die door de natuurverenigingen werden aangekocht en die op basis van het reglement en de beschikbare middelen van de projectoproep werden gehonoreerd: + 12,96 ha.

In de hoop u hiermee van dienst te zijn

Hoogachtend
Namens de deputatie
De provinciegriffier

de bevoegde gedeputeerde

Steven Ghysens

Riet Gillis

Wij kunnen u sneller helpen indien u in alle briefwisseling over dit onderwerp ons kenmerk vermeldt.